

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Bani Numărul

Redacția și Administrația Strada Traian No. 21

Abonamentul Lei 10 pe an

ROSTUL ZIARULUI

Ziarul *Constanța* va fi ceea ce a fost, un organ săptămânal de publicitate, conservator, având ca deviză: *românismul și prosperitatea economică a provinciei*.

În mijlocul disciplinei ce obligă, acum cu constituționalizarea Dobrogei, la oarecari norme ale spiritului de partid, *Constanța* va fi totuși un sever organ de control și promovare a tuturor intereselor dobrogene.

În politica generală, vom urma ținuta înțeleaptă și patriotică a *Partidului conservator*; iar în politica locală, vom combate cu toată energia apatia centrului față de interesele materiale ale comunei *Constanța* mai cu seamă, care, în primii ani după 1906, cu ocazia înfăptuirii cartierului românesc, se prefăcuse în adevărată peșteră de tâlhari.

Vom tinde să liberăm orașul de reședință, Metropola Dobrogei, de sub robia partidelor politice, ceea ce este o idee esențialmente conservatoare, stăruint pentru instituirea la comună a unei administrații gospodărești.

În fine, vom fi ceea ce *Constanța* a fost timp de 13 ani cât a apărut: un organ care va combate fără preget toate relele, fără privire la autorii lor.

În chestia dela ordinea zilei, a revizuirii constituției, spunem alegătorilor suverani: dela alegerea voastră de acum atârnă soarta viitoare a țării.

Făcându-se revizuirea în sensul cum o propun liberalii, cu colegiul unic, aceasta este tirania de sus în jos, cum a zis bătrânul fost șef al partidului conservator, d-l P. P. Carp, căreia nu va întârzia a-i urma reacțiunea: revoluția de jos în sus, adică un nou 1907.

Alegătorii suverani, aleagă!

Petre Grigorescu

REDACTIA „CONSTANȚEI“

Către vechii abonați

Ziarul *Constanța* a apărut la 19 Decembrie 1891, în urma unei *ordonanțe* a prefectului de pe atunci, prin care se dispunea ștergerea din listele electorale comunale a tuturor românilor veniți și așezați în Dobrogea de peste hotarele provinciei, adică de peste Dunăre.

De fapt s'au invalidat în toamna aceluiași an două alegeri consecutive ale comunei *Constanța* pentru faptul mărturisit oficial, că luaseră parte la vot funcționarii publici, deși toți justificau censul material de 30 lei cerut de legea specială a Dobrogei.

Se pare ceva paradoxal, dar așa-a fost. Faptul se explică prin împrejurarea că candidații prefectului au căzut în ambele alegeri, șeful județului fiind foarte popular.

Subt asemenea auspicii a apărut ziarul *Constanța*, redactat în primul an de existență de câțiva români de inimă, în parte funcționari superiori.

De cum acest ziar și-a îndeplinit datoria dela 1891 și până în Aprilie 1904, stau martore câteva fapte răufăcute, care sunt cu atât mai frumoase cu cât nici un alt ziar dobrogean n'a contribuit la realizarea lor.

Revocarea în mod public, prin afișarea pe pereții zidurilor orașelor dobrogene, a zisei *ordonanțe*, după care s'a putut face prin anul 1897-98 înscrierea în listele electorale a tuturor românilor, chiar fără cens la orașe, — încelarea apoi a regimului militar ce

dăinuise deja prea mult; — descătușarea proprietății rurale de reglementele domeniiale, cari redusese valoarea proprietății la zero, — desființarea unei noi ordonanțe prefectorale ce scotea armatele la periferia satelor (erau trei mii procese de contravențiune numai la judecătoria Caramurat); — formarea a 14 sate românești pe granița Bulgariei, — dar mai cu seamă lupta inversunată și dusă până la mari jertfe personale pentru aprobarea și realizarea cartierului românesc, azi atât de promițător, erau la vremea lor fapte de o nelăgăduită importanță, cu care oricare ziar de provincie s'ar putea mândri.

Sunt acum din nou cestiuni grele de delegat pentru viitorul Dobrogei, ceea ce mă face să reiau lucrul de mai înainte.

E vorba de *expropriere* și *colegiul unic*.

Guvernul de astăzi zis *liberal* și *național*, în realitate numai *socialist*, prezidat de d-l Ionel I. C. Brătianu, singur socialist, sau numai victimă a acestora, vrea să pue un articol în *Constituția* țării, legea mamă a tuturor legilor, că: se poate deposeda cineva cu zorul de proprietatea sa, o parte măcar, spre a fi dată celui ce nu are, cu alte cuvinte că D-ta, domnule Gh. Popa din Pelitlia, ești obligat să dai jumătate sau un sfert din moșie celor 40 sau 50 argați și ciobani ce ai în târlă, rămânând D-ta numai cu atât pământ cât poți munci singur, iar peste 10-15 ani să dai cealaltă jumătate, ca pe urmă să vă egalizați în avere toți locuitorii din sat, să fiți tot o apă, ca proprietate și vite. Nu e așa, d-le deputat Gh. Popa și d-le Senator Costache Oancea, că așa intenționați să faceți, dacă ați votat exproprierea și colegiul unic?

Oare bine să fie așa?

Dar, D-voastră veți avea bani în schimbul părții ce veți da, — câți, când, asta nu se știe. Foarte bine. Ce veți face cu banii? — nu vă știu datori. Veți mai face brânză la Pelitlia și Mamutkoiusu? Veți întreprinde vre-o nouă negustorie, ori vă veți duce de unde a-ți venit?? Tare aș dori un răspuns, bine înțeles serios.

Dar, veți zice, nu se expropiază întregă moșia, va rămânea o parte neatinsă, — cât și cum iar nu știți. Probabil așa va fi, dar nu te gândești, d-le Gheorghe, că odată principiul *proprietății*, acum *sfințe* și *inviolabile*, spart, mâine poimâine el poate fi din nou *violat* și proprietatea redusă în pulbere. Ce garanție ai că nu va fi așa peste 15-20 ani?

În care alt scop, dacă nu într'acesta, se cere *colegiul unic* — decât ca dictatorul guvernului viitor să facă lumea tot o apă, cum cer tovarășii socialiști din guvern ai d-lui Brătianu?

Nu mai în principiile socialiste ale lui Christ stă undeva scris, că cine are două haine să le împartă cu vecinul său; dar D-ta nu vei consimți niciodată să dai jumătate din cele 2000 oi ale D-tale lui Florea Ciobanu, nici d-l ministru Costinescu nu va da jumătate fabrica sa de cue lui Dinu Țiganul, precum nici Ilic bancherul nu-și va împărți acțiunile cu proletariatul de stradă.

Ceea ce a croit partidul liberal acum, n'a mai făcut nici o țară din lume. Nici voi nu o veți face, fiind că nu se poate.

Veți face noi bănci, voi gheșefturi, da! dar fericirea țării, a țărănimii, nu, căci nu i-ați făcut niciodată nici un bine.

Dobrogei, în special, partidul liberal i-a făcut numai rău. Cine va ceti numerile viitoare se va convinge că spunem numai adevărul.

P. G.

Primul ministru d-l I. Brătianu ocroteste matrapaslăcurile din Constanța

Sunt acum 6 ani de când un orășean de văză din *Constanța* a trimis d-lui ministru de interne de atunci, d-lui Ion I. C. Brătianu, primul ministru, o telegramă deslușită, arătând cum primarul de pe atunci, cu avocatul comunei, au jefuit comuna de 2 locuri comunale 800 m. p. din strada Carol, pe care comerciantul de alături Leonida Babi oferise înscris câte 40 lei pe m. p.

Locurile au fost trecute ca făcând parte din *cartierul românesc*, cu 5 lei m. p. plătiabile în 10 ani. Faptul a rămas nici măcar anchetat, atât s'a sinchisit d-l Prim-ministru de denunțarea făcută de cetățean.

După acest caz s'a putut întâmpla că un alt primar al *Constanței*, tot în timpul liberalilor, și cu statul major politic din *Constanța*, în cap cu actualul primar, au putut lua, drept locuri din cartier, alte loturi, curtea fostului spital, ce valorează nu mii, ci sute de mii de lei!

Iată de ce am scris în fruntea ziarului că, Primăria de *Constanța* a ajuns o *peșteră de tâlhari*.

Cualificația e meritată pentru orice om cu judecată.

Dacă s'ar scula acum din mormânt regretatul Bănescu și ar vedea ce s'a făcut din cartierul său românesc, ar trebui să reîntre din nou în groapă, de scârbă și rușine.

Vom reveni, lușirând aci principalele mișelii, și cerând actualului ministru de finance să facă bine să se ostenească odată până la *Constanța*, ca să pue d-sa capăt vânzărilor, de pământuri, cu prețuri fixe; altminterlea cea mai neagră mizerie așteaptă orașul *Constanța*: o *deșirare neghiobă* și *falimentul* la urmă.

Cu această ocazie d-l ministru de finance care e un om înțelept, va studia și va vedea cât de neghiob sunt alcătuite taxele pentru apă: 5% asupra venitului fonciar, de unde urmează că un prăvăliaș oarecare din centru, cum ar fi bunăoară argintarul *Șapira*, care plătește o chirie anuală de lei 8000, va trebui să plătească pentru apă lei patru sute anual, pe când ultimul bordeiu din oraș va plăti minimum 28 lei pe an.

Am mai înțelege taxa pe venit, dar, 5% și 4% e îngrozitor de mult!

În alte orașe kilovatul de lumină electrică se plătește cu 40, 50 sau 60 bani cel mult. Aici, în *Constanța* e 75 bani! Dacă s'ar pune și un leu locuitorii nu știu să zică nimic, crezând că e birul guvernului!

Pentru D-l Prefect

Suntem iarăși în perioada alegerilor, adică într-o perioadă prea adesea turburată de poftele și de patimile celor prea interesați să se illustreze față de mai marii lor prin ceva.

Ca toate că d-l Ministru de Interne Vasile Mortun a binevoit rândul trecut să dea o circulară prin care se recomanda părinților județelor o ținută demnă și libertatea alegerilor, totuși s'au găsit mulți — aproape toți — prefecți zeloși, care au socotit, că dacă s'ar întâmpla ca în județul lor să iasă vre-un oponent, aceasta ar fi o rușine și pentru ei și pentru partidul din care face parte.

Printre prefecții aceștia prea zeloși — ne pare foarte rău că trebuie s'o recunoaștem

este desigur și d-l Luca Oancea prefectul județului nostru.

Ori și care și-aduce aminte de regretabilele incidente de rândul trecut și mai ales de acela dela Prefectură, unde d-l C. Pariano chiar a avut a suferi în urma modului brutal cum s'au purtat oamenii și agenții d-lui Prefect.

L'am rugă foarte mult ca de astă dată să înceteze cu provocarea unor asemenea incidente, cu sequestrarea alegătorilor aduși cu trenul și închiși apoi în Prefectură de frica... nici eu nu știu a cui.

Cred că ar fi foarte nemerit dacă s'ar purta cum se cade, lăsând ca alegerile să se facă în toată libertatea și în toată liniștea.

Ar fi un semn de bună-creștere din partea Domniei-Sale.

De altfel D-nul Luca Oancea ne cunoaște!

Noi nu vom tolera nici o abatere dela lege și toate cele nepermise făcute de prefect sau ordonate de el, le vom înfieră așa cum trebuie și vom protesta atât la guvern, cât și la alegătorii care-și vor da seama cu cine au de-aface și vor vota așa cum le dictează conștiința lor curată și iubitoare de adevăr.

Marcellus.

Linia ferată Medgidia-Tulcea

Este o chestiune, ca atâtea altele, de o mare importanță pentru vitalitatea Dobrogei noastre...

Directorul nostru, același care astăzi se prezintă alegătorilor colegiului al II-lea de Senat, același care atâta amar de vreme, prin ziarul acesta, a luptat pentru acordarea atâtor drepturi Dobrogenilor, din orașul și județul Constanța, același om, D-l Petre Grigorescu, s'a ocupat și de această chestiune, a liniei Medgidia-Tulcea.

Ne pare bine că putem constata acest lucru; că a fost *singurul* care prin publicitate, s'a ocupat de această chestiune.

Mai înainte prin foaia sa, apoi prin coloanele ziarului „Conservatorul Constanței”, Domnia sa a stăruit și a scris mult pentru înființarea acestei linii ferate. Că a susținut părerea ca linia să plece dela Constanța, aducând dovezi și exemple, aceasta e o altă chestiune, de care nu căutam să ne ocupăm acum, când linia e începută.

Că era mai bine ca linia să se fi pornit dela Constanța, viitorul ne-o va arăta.

Dar atunci eră la guvern partidul liberal, din care făceau parte mulți proprietari, dintre aceia a căror interes era ca linia ferată să nu treacă așa de departe de moșiile domniilor lor.

Dar să lăsăm acestea....

Știm că, guvernul liberal este care a venit cu un proiect de lege spre a se construi această linie de drum de fier. Guvernul conservator a fost însă acela care, acordând creditele necesare, a căutat ca linia de care ambele județe aveau o mare nevoie, să fie mai de grabă gata.

A intervenit însă colaborarea, și nu trebuie să uităm că la lucrări publice a venit d-l Bădărău, care s'a îngrijit mai mult de alte afaceri, decât de acelea care privesc interesul obștesc.

Evenimentele externe, precum și participarea țării noastre în războiul balcanic, au întârziat oarecum isprăvirea acestei linii.

Dar acum ne miră un lucru. Zilele trecute citeam într'un ziar din Capitală, că la toamnă va fi gata linia Medgidia-Cobadin-Dobrinci și linia Silistra-Dobroci-Balcic.

De linia Constanța-(Medgidia) Tulcea nici pomeneală.

Oare de ce atâta întârziere în această chestiune?

Oare de ce până acum nu s'au acordat creditele necesare de către onoratul guvern?

Oare de ce Domniile Reprezentanți în Parlament, n'au deschis puțin gurițele, ca să vorbească și Dumnealor ceva și să apere interesele acelora cari i-au trimis în București?

Puteau foarte bine stăruii, ca să se dea mai degrabă creditele cuvenite, puteau stăruii ca alături cu bulgarii și cu turcii din Dobrogea-Nouă, să fie favorizați și locuitorii din județele care nu i-au trimis să stea numai degeaba în Parlament.

Pentru ce mai avem noi reprezentanți? Ca să tacă molcum mereu, să asculte discursurile tuturor și Domniile lor să nu facă nimic decât să-și încaseze diurnele?

E rușine Domnilor!

Pe unul n'am văzut citat prin ziare, afară de d-l Alimăneșteanu, vocea nici unuia nu s'a deschis în Parlament pentru susținerea vre-unei chestiuni în interesul județului Constanța.

Și acum, veniți să cereți voturile alegătorilor!

Prin ce v'ați ilustrat ca să cereți D-voastră locuri în Parlament?

Cetățenii alegători vă vor răsplăti, așa după cum și după cât vă face pielea.

N'aveți dreptul Domnilor să cereți voturile acelora, în interesul cărora n'ați făcut nimic, pentru ca să meritați acest lucru!

Marcellus.

Intărirea malurilor

Lucrarea întăririi malurilor e stânjenită de mai multe săptămâni din cauza unei neînțelegeri, ni se spune, în chestia furniturii de piatră, Primăria ar fi expusă să plătească o diferență de 4 lei la m. c. mai mult decât e contractul.

Pe cum se vede e vorba de mai multe sute de mii de lei.

De altmintelea în afacerile acestui nenorocit oraș, cu o populațiune de 20.000 locuitori, dar cu un budget de aproape 4½ milioane lei câștigurile ca și rizicurile, se cifrează totdeauna cu sutele de mii de lei, nu cu miile sau zecile de mii cel puțin.

Într'un număr viitor vom spune în ce constă diferențul în chestiune. Ne e teamă să nu dăm și aci peste o „Plevnă Constanțiană” cum a fost cea tratată altădată în coloanele acestui ziar.

Informațiuni

Către Alegătorii Colegiului I de Senat

În prima ședință pentru fixarea candidaturilor la Camera și Senat, comitetul executiv al partidului, în lipsa mea la moșie, a decis candidatura mea la Colegiul I de Senat, alături cu d-l Pariano, cum a fost și rândul trecut. La a II-a ședință, la care am luat parte, mulțumind d-lor membrii de onoarea ce din nou mi se făcuse, am rugat comitetul să consimtă a trece în locul meu pe principele Mihail Șuțu, distinsul numismatic al țării, membru al Academiei, fost guvernator al Băncii Naționale și arbitru în procesul Statului cu Hallier, antreprenorul construcției portului Constanța, mare proprietar în județul nostru care, recunoscând importanța evenimentelor s'a oferit a luat parte la lucrările pentru Constituanta, dacă d-nii alegători îl vor onora cu încrederea lor.

Comitetul a admis cu ovațiuni propunerea mea, și prin urmare s'a schimbat rostul candidaturilor.

Cer scuze amicilor mei din acest colegiu, și îi rog să voteze pe candidații partidului conservator dela acest colegiu d-nii Pariano și M. Șuțu, doi distinși bărbați ai țării, cari vor reprezenta cu înaltă demnitate interesele județului în Parlament.

Pentru mine, rog pe d-nii alegători ai colegiului al II-lea să mă onoreze cu voturile lor, făgăduindu-le că, precum am lucrat în interesul Dobrogenilor într'atâtea chestiuni de care pomenește acest ziar, voi lucra și pe viitor, în chestiunile palpitate de interes general, ce actualmente preocupă pe toată lumea.

P. Grigorescu.

Democrații d-lui Tache Ionescu nu știu până acum să fi fixat vreo candidatură.

Democrații naționaliști au fixat până acum trei candidaturi, a d-lui Vasile M. Coghăneceanu la colegiul I-ii de Cameră și a d-lui Petre Postelnicu la colegiul al II-lea iar la colegiul al III-lea d-l Marin Postelnicu.

În luptă într'un palar de apă, sau dimisia prefectului L. Oancea

Chestia fixării candidaturilor parlamentare a produs la liberali mare frământare. Comitetul clubului ne voind să agreeze unele persoane impuse dela centru, a trimis o delegație la București, compuse din vreo 25 persoane, să explice d-lor ministru hotărârea luată. Delegația trimisă nefiind norocoasă la minister, prefectul s'a văzut nevoit a-și da dimisia, și după el toți primarii orașelor, afară de cel al Constanței. Neînțelegerile a durat o zi întreagă.

Abia alaltă seară s'a căzut de acord, după ce prefectul și-a dat dimisia și din club și din șefia partidului. Prețul împăcării a fost sacrificarea d-lor Marcel Opran, nepotul și fiul d-lui ministru Al. Constantinescu, și a d-lui Mumuianu, ales rândul trecut și înlocuirea lor cu d-nii Emil Costinescu, ministru de finance și general Crăiniceanu, fost ministru de resbel, ceruți de centru, menținându-se întregi celelalte 5 candidaturi fixate de club.

Dimisia d-lui Luca Oancea, din șefia partidului a fost respinsă, se zice, de *unanimitatea* membrilor comitetului, prin urmare și de „contabili” din club cum numește d-l Oancea pe *intelectualii* partidului ce conduce.

Celalți candidați se știu, sunt d-nii Costache Oancea fratele prefectului și Gheorghe Popa, cuscru celui dintâi, cu d-nii Dr. Sadoveanu, C. Alimăneșteanu și Ion N. Roman.

Candidații pentru Constituanta ai partidului conservator din Constanța, sunt:

La Senat

D-nii C. Pariano și Mihail Șuțu la colegiul I.

D-l Petre Grigorescu la colegiul al II-lea.

La Cameră

D-nii Aurel Solacoluși D. C. Arion la colegiul I.

D-nul Dr. Al. Pilescu la colegiul al II-lea și

D-nul Ion Benteoiu la colegiul al III-lea.

Toți sunt mari proprietari în Dobrogea, rurali sau urbani, afară de d-l Benteoiu, fost director, actualmente profesor la Liceul local.

Rugăm pe cetitorii ziarului, pe vechii abonați ai „Constanței”, să-i prefere în locul celor de căpătuială, rămășițe ale clubului din București, pe care-i va impune șeful de partid național liberal din Constanța.

În mai multe ședințe trecute comitetul executiv al partidului conservator a modificat statutele și a făcut regulamentul de aplicație al lor, după care s'a constituit, alegându-se ca Președinte d-l Pariano și Vice-Președinte d-l Titus Cănașău, adică tot aceiași de mai înainte.

S'au alcătuit și comitetele electorale și cel de redacție al ziarului „Conservatorul Constanței”, având ca director pe d-l G. Berea, avocat în localitate.

În urma acestei reorganizări sperăm că interesele clubului vor merge bine, ceea ce dorim din toată inima.

Comitetul partidului conservator a început propaganda electorală în județ în mod deschis, prin sate și orașe.

Liberalii fac și ei propaganda prin agenții de comerț ai firmei fraților Oancea, cari se prezintă alegătorilor ca cumpărători de lână, și oferindu-le bani, aconturi, în comptul lănei. Mulți nu primesc târgul și agenții pleacă cum au venit cutreerând tot județul.

Reproducem pe pagina a III-a apelul electoral al candidaților conservatori, asupra căruia atragem toată serioasa atențiune a tuturor alegătorilor.

APEL CATRE ALEGATORI

Cetățeni,

Zicătoarea spune: „Când un nebun aruncă o piatră în gârlă, o mie de înțelepți nu o pot scoate”. Așa a făcut partidul liberal, făgăduind de toate în scopul de a-și atașa mulțimea.

Compromiși prin speculele de tot felul asupra averii publice, după ce și-au înstrăinat toată inteligența și tot ce era de seamă în partid, s'au înconjurat de o ceată de actori disperați, cari semănă de atâta vreme neli-niștea și nesiguranta în țară.

Incapabili de a confecționa prin studiile lor proprii, legi, cari să fie adaptate culturai, obiceiurilor pământului și intereselor naționale, se mulțumeau până acum să copieze și să ne impue toată năzbâtiile străinilor.

Acum, după ce au strâns milioane și au smuls puterea prin amenințări cu revoluția, mai urmăresc și gloria de a introduce niște reforme, cari să-i așeze dintr-o dată buni stăpâni pe toți și pe toate.

S'au văzut dictatori cari s'au impus prin înălțarea unui popor, dar, ca o ceată de negustori să pretindă a fi ridicați la cea mai desăvârșită putere în stat, aceasta nu s'a văzut.

Ca să vorbesc de cât numai de Dobrogeni, îi întreb: „Cine v'au ținut fără drepturi politice 32 de ani? Și cine după ce au fost siliți să vi le dea, v'au impus niște astfel de formalități de îndeplinit, încât dacă partidul Conservator nu modifica acea lege, cei mai mulți a-ți fi rămas și acum tot străini?”

Cine iarăși, printr'acea faimoasă lege neagră, v'au deposedat pe voi sătenii, până și de pământurile cumpărate la 1884, pământuri cari, după legea sub care le cumpăraserăți nu puteau fi deposedate, cu atât mai mult că chiar și judecata vă dăduse câștig de cauză? Nu tot liberalii? Apoi, de primarii străini, de căruțele de poștă, de închirierile izlazurilor în profitul comuanelor și de jafurile tuturor, nu v'au scăpat conservatorii?

Aduceți-vă aminte, ce erau actualii purtători ai steagului liberal, cari astăzi administrându-vă, vă duc cu băta dinapoi la alegeri! Nu erau ei niște bieți notari, percepători, etc., cari au devenit astăzi proprietari mari prin camăta asupra voastră și specula asupra statului?

Și de la aceștia nădăjduiți îmbunătățirea stărei voastre? Ați uitat că lupul nu-și lăpădă năravul? Făgăduieli mincinoase, vorbe deșarte, vă pot spune multe, fiindcă din ele trăiesc, dar îndreptarea voastră nu o vor face, căci sunt obișnuiți să lucreze numai pentru dânsii.

Vă încântă cu exproprierea proprietăților, dar nu vă spun că o să le plătiți cât nu fac și dovadă este că de când au svonit exproprierea proprietăților, ei cumpără pe capete la moșii ca să le precupețească.

De altfel, statul avea și are încă în Dobrogea sumă de pământ. Dacă vă voia binele de ce nu vi l'au dat și în loc de acesta v'au deposedat și de al vostru? Și apoi voi înși-vă trebuie să fiți aflat că de s'ar expropria toate pământurile și vi s'ar împărți nu v'ar veni de cât câte 2 hectare de om, pentru rescumpărarea cărora va trebui să plătiți câte 70-80 lei anual de fiecare hectar, pe când acum îl găsiți pe prețul jumătate.

De altă parte populația țării, crește pe tot anul cu 120.000 de suflete, așa că peste 10 ani vom avea alte 1.200.000, de suflete fără

pământ. Ce li se vor mai da acelor copii ai voștri, căci pământul nu crește? Dar să vedem dacă măcar traiul acestora de acum, ar fi mai ușurat, dacă li s'ar vinde câte 2 hectare astăzi. Noi credem din potrivă, căci cât poate produce un hectar cultivat cu cereale? Să punem mijlocia de 130 lei la hectar. Scadeți dintr'insa 70-80 lei, cât va trebui să plătească rescumpărarea la percepătorul, care nu așteaptă și vedeți ce mai rămâne. Câte 45 lei de hectar, adică 90 de lei la 2 hectare. Cu această sumă își poate cineva întreține casa și angaralele? Firește că nu și atunci care le este îmbunătățirea cu care vă asurzesc?

Această așezare vă va face mai mult rău, căci vă strică și rostul de muncă ce-l aveți acum, pentru că astăzi munca fiind scumpă, săteanul poate să câștige printr'insa ori cât îi trebuie de la proprietarul, care lucrând întinderi mari cu mașini economice și cu bani estini, se mulțumește cu un câștig mic la hectar, fiindcă lucrează multe, pe când muncitorul ne mai găsind de lucru la proprietatea mare, care va fi expropriată și neputându-se de altă parte, nici întreține cu rodul celor 2 hectare ale sale, va muri de foame pironit pe dânsel.

De aceea conservatorii văzând că țara nu are destul pământ ca să poată vinde fiecărui sătean, atât cât trebuie ca să-și ție casa, au chibzuit ca: în loc să spoiască ochii tuturor sătenilor, vrednici și nevrednici, cu câte o bucățică de pământ neîndestulătoare, care l'ar mai împedica să muncească la alții pe bani, au găsit că este mai folositor pentru toți ca, statul din pământurile sale și din cele ce va cumpăra de la toate instituțiile și proprietarii mari, cari primesc toți să le vândă de bună voie, să împartă sătenilor, cari s'ar deosebi prin munca și economiile lor, nu numai câte 2 hectare, care nu le ajunge, ci loturi mari de la 10 la 25 hectare. Și ca să le înlesnească cumpărătura acestor loturi mari, să înființeze o bancă mare a statului, care să-l împrumute cu sumele ce le va mai trebui, cu o dobândă de cel mult de 6% pe an.

Cu chipul acesta conservatorii cred că vor obține de odată mai multe foloase. Mai întâi prin darea de loturi mari se asigură sătenilor muncitori și economi, un traiu neatârnat de nimeni. Se naște apoi în țară o pătură de țărani proprietari mijlocii, menită să îndrumeze cultura câmpului și gospodăria comunală. Vă crează în sfârșit la sate un imbold de muncă și economie în scopul de a-și putea cumpăra pământ fiecare sătean. Toate aceste așezări folosind pe săteni, vor folosi și țara fără să-i fi zdruncinat de o dată toată temelile ei de până acum.

A doua reformă ce se propune de liberali este **colegiul unic**. Firește că acei cari vor puterea cu orice preț, nu se puteau opri decât la această formă, care înlocuiește prin număr calitățile și independența alegătorului.

A contopi orașele, atunci când ele te repudiază, cu naivii de la sate, înflăcărați de promisiuni nerealizabile, era ultima sfortare, ce mai puteau face, spre a-și prelungi existența ca partid în compoziția lui de astăzi.

De aci împărțirea proprietăților, desființarea incompatibilităților, crearea de noi societăți cointeresate și câte alte.

Nădăjduim însă că însuși sătenii, pentru cari își dau aere că lucrează acești domni, vor pricepe până în cele din urmă, că prin înființarea colegiului unic, respingerea de la votul direct a marelui număr de săteni, cari nu știu carte, se prelungeste pentru mult timp încă. Și mă întreb pentru ce acesta?

Ce! Ei sunt vinovați dacă plătind mereu școala și fiind supuși legii, care obligă învățământul primar, nu li au învățat carte?

Și apoi, așa luați, neștiutori de carte cum sunt, în ce le pot fi superiori bucherii aceia de la sate? Diferența dacă e, ea este în favoarea celor dintâiu, căci pe aceștia cu capul plin de fumuri că abia știu să-și zgărie numele pe hârtie, își perd vremea intrigând și trecând de la un stăpân la altul pentru slujbe, ceilalți adună mereu roadele pământului ca albinele mierea la stup. Și atunci cari să fie mai mult interesați ca țara și comuna lor să fie mai bine cărmuită? Aceștia cari au de apărut munca și strânsura lor, ori ceilalți cari așteaptă să trăiască din munca altora?

Partidul conservator dorește să întoarcă pe cei rătăciți dar se interesează mai mult de tot ce este luminat și de tot ce este muncitor și est. De aceea a înscris în programul său ca, preoții și învățătorii cu diplome și vechimi, fiind deja pregătiți pentru exercitarea cu conștiință a dreptului de a alege, vor fi așezați să voteze la colegiul I.

Găsind apoi că numărul de deputați ce dă astăzi colegiul al treilea este insuficient în raport cu numărul existent de alegători, îl va îndoi, îngrădindu-l însă astfel ca să nu se mai poată alege intrinsul decât adevărați țărani.

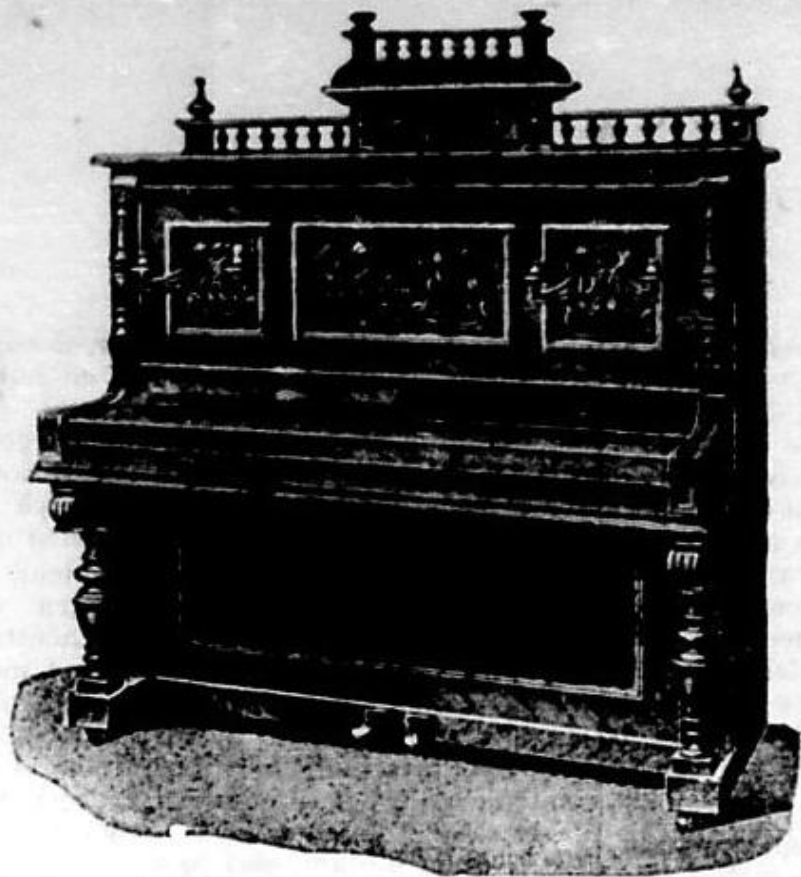
S'au gândit și la fruntașii satelor, acei cari nu știu carte. Și este vorba ca să le dea drept de vot direct, tuturor acelor cari au în proprietate 5 hectare de pământ.

Cetățeni,

Am fi dorit, ba eram chiar datori să vă vorbim mai pe larg de toate aceste transformări ce se proiectează, cum însă administrația locală nu știe să convingă de cât cu băta, ne temem să vă expunem pe d-voastră la întruniri publice și pe noi la vizite personale.

Este însă de ajuns, credem, că știți în linii generale vederile amânduror partidelor și cum așteți trecutul și al unora și al altora. A teptăm să vedem ce drum croiți țării acestu, prin alegerile viitoare de **Constituantă**.

C. Pariano, Petre Brigorescu, Doctor
Al. Pilescu, Aurel Solacolu, Mihail
Sutzu, Dinu C. Arion, Ioan Benteoiu.



==== Vinde si in rate lunare ====

LA MAGAZINUL DE MOBILE
NISSIM NAVON

CONSTANTZA

A sosit Dormitoare si Sofragerie moderne
PIANINE din fabricile cele mai renumite

Sticlărie și Porțelanuri, din țară și străinătate

Lămpi Electrice și de petrol, Mașini de gătit, articole de
fantazii, toate cu prețuri avantajoase.

Articole de aluminiu. = Carucioare de copii.

COLECTURA NOROCOASA LOTERIEI STATULUI

Vizitați și cumpărați cu prețuri convenabile
Coloniale, Delicatese și Beuturi bune

de la marele magazin

„La ABRAMESCU“

22 PIATA INDEPENDENȚEI 22, CONSTANȚA

Specialitate în Vinuri streine și Indigene de masă și desert
asortiment complet de Șampanie, Vinuri Spumoase, Liqueururi, Coniacuri și Romuri

==== Raion pentru aperitive ====

Serviciu la domiciliu, gratuit.

Telefon 704

TIPOGRAFIA
„VUCCAN“

CONSTANTIN IRIMESCU

==== CONSTANȚA, -- STRADA TRAIAN No. 11, -- CONSTANȚA ====

Executa orice lucrări atingătoare de această branșă precum:

Invitațiuni de căsătorie, logodnă și botez, Registre Comerciale, Facturi, Cărți

Postale, Cărți de vizită, Cărți de adresă, etc.

SPECIALITATE: ZIARE, REVISTE, TEZE și ori-ce BROSURI